

Čís. 6073.

Byla-li zpráva urážlivého obsahu uveřejněna v novinářském článku, nestačí pro počítání začátku lhůty k podání soukromé žaloby (§ 17, odst. 1 zákona o ochraně cti) všeobecné zjištění, kdy se osoba oprávněná k soukromé žalobě dověděla o závadném článku, ale nutno zjistiti, kdy se o něm dověděla buď tím způsobem, že článek sama přečetla, aneb že jí byl celý jeho podstatný obsah někým jiným přečten nebo spolehlivě sdělen.

Osoba odpovědného redaktora stane se soukromému žalobci známou nejpozději tehdy, kdy se mu po prvé dostane do rukou příslušný tiskopis i s částí, v níž je uvedeno jméno odpovědného redaktora.

(Rozh. ze dne 17. prosince 1937, Zm IV 558/37.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti A., obžalovanému pro přečin pomluvy tiskem, následkem zmateční stížnosti soukromého žalobce N. na základě § 35, odst. 1 por. nov. z úřední povinnosti zrušil napadený rozsudek odvolacího soudu v celém rozsahu a nařídil v této trestní věci nové odvolací hlavní přelíčení a nové rozhodnutí; zmateční stížnost soukromého žalobce poukázal na toto rozhodnutí.

D ů v o d y:

Proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl obžalovaný zproštěn obžaloby, uplatňuje soukromý žalobce důvod zmatečnosti podle § 385, č. 1 c) tr. ř.

Odvolací soud založil svůj zprošťující rozsudek na tom, že soukromá žaloba byla podána po uplynutí dvouměsíční lhůty, ustanovené § 17, odst. 1 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. Tento výrok opřel odvolací soud o zjištění, že se soukromý žalobce musel dověděti o závadném článku začátkem listopadu 1931. Toto zjištění nestačí však k řešení této otázky.

Především neobsahuje toto zjištění takových konkrétních okolností, které jsou rozhodné s hlediska citovaného ustanovení zákona.

Pokud zákon začátek lhůty k podání soukromé žaloby činí závislým na tom, kdy se soukromý žalobce dověděl o činu a osobě vinníkově, má na mysli vědomost soukromého žalobce o podstatných okolnostech činu, postačujících k tomu, aby zvěděl a posoudil, zda jde o trestný čin proti jeho cti, a aby mohl podati soukromou žalobu. V případě urážky nebo pomluvy tiskem spáchané uražený zpravidla nabude těchto vědomostí teprve tím, že buď sám přečte pozastavenou zprávu, nebo že mu ji někdo jiný přečte nebo celý závadný obsah spolehlivě sdělí, neboť jeho rozhodnutí, zda má podati soukromou žalobu, záleží na přezkoumání celého obsahu zprávy, od čehož záleží jeho posouzení, zda jeho čest byla napadena takovým způsobem, který mu dává základ pro učinění trestního oznámení.

Odvolací soud však nezjistil, že se soukromý žalobce dověděl o celém podstatném obsahu pozastaveného článku již začátkem listopadu 1931, nýbrž pouze všeobecně zjistil, že se o něm tehdy dověděl, aniž zjistil, že se soukromý žalobce o tom dověděl buď tím způsobem, že pozastavený článek sám přečetl, nebo že mu byl jeho celý podstatný obsah někým jiným přečten nebo spolehlivě sdělen.

Kromě toho začátek běhu dvouměsíční lhůty k podání soukromé žaloby je podle nahoře citovaného ustanovení zákona podmíněn ještě i tím, aby se soukromý žalobce dověděl o osobě vinníkově. Odvolací soud v tomto směru neučinil žádného zjištění ani se touto otázkou vůbec nezabýval.

U trestných činů spáchaných obsahem periodického tiskopisu je sice osoba odpovědného redaktora uvedena v samém tiskopisu a tedy bude uraženému známa nejpozději tehdy, když po prvé dostal onen tiskopis i s částí, v níž je uvedeno jméno odpovědného redaktora, do rukou. Odvolací soud však nezjistil, kdy se to stalo. Proto nejvyšší soud podle § 35, odst. 1 por. nov. zrušil napadený rozsudek, vrátil věc k novému přeličení a rozhodnutí a znateční stížnost soukromého žalobce poukázal na toto rozhodnutí.

Čís. 6074.

Skutková podstata útisku není dána, směřovala-li vyhrůžka pachatelova k vynucení práva jemu příslušejícího, neb i jen práva domnělého, mohl-li se pachatel důvodně, třebas i mylně domnívati, že takové právo má.

(Rozh. ze dne 17. prosince 1937, Zm IV 584/37.)

Soud první stolice zjistil, že funkcionáři urbaniální obce G. chtěli na místě samém za dozoru vládního komisaře a v přítomnosti obecního starosty rozdělit část společného majetku. Obžalovaní — počtem šest — nesouhlasili se způsobem rozdělení, protivili se mu a vyhrožovali funkcionářům, že každý, kdo vstoupí na pozemek, ztratí hlavu. Veřejná obžaloba spatřovala v jednání obžalovaných zločin násilí proti vrchnosti podle § 2, odst. 1 zák. čl. XL:1914. První soud zprostil obžalované podle § 326, čís. 1 tr. ř. obžaloby v úvaze, že podle příslušných právních předpisů dělení urbaniálních pozemků patří do působnosti krajského soudu, takže celý úkon nebyl po právu a mimo to funkcionáře urbaniální obce nelze považovati za členy úřadu a vládní komisař nevystupoval v tomto případě jako člen vrchnosti. Odvolací soud změnil skutkový stav v tom smyslu, že nešlo o rozdělení urbaniálních pozemků, ale o to, aby byly na základě usnesení valné hromady urbanialistů propachtovány, k čemuž bylo urbaniální předsednictvo oprávněno, a že vládní komisař byl na místě přítomen jen jako soukromá osoba, uznal obžalované vinnými přestupkem útisku podle § 2, odst. 1 zákona čís. 309/1921 Sb. z. a n.